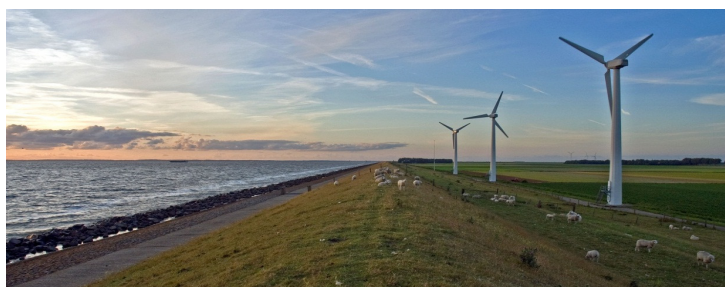
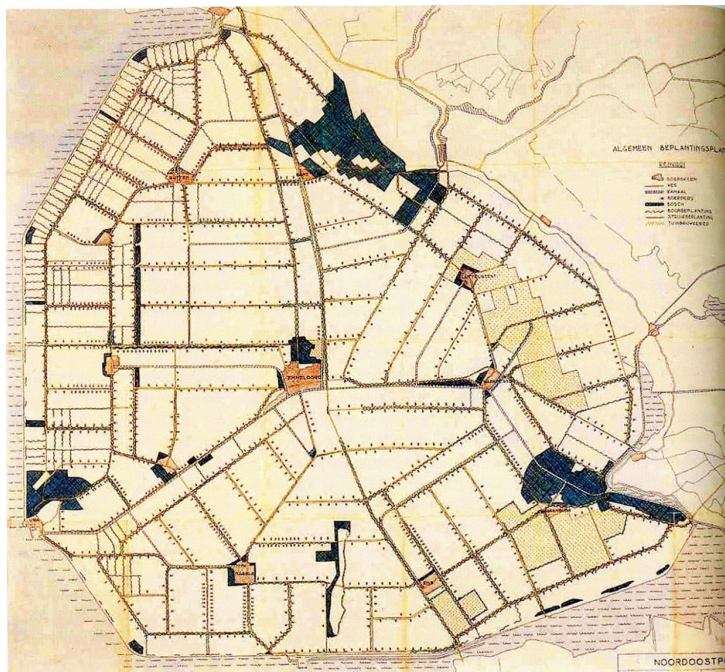

Structuurvisie Noordoostpolder

Belangrijkste vraagstukken

Themabijeenkomst raad op 8 oktober 2012

Richting voor de toekomst

Hoe ziet de structuurvisie eruit?

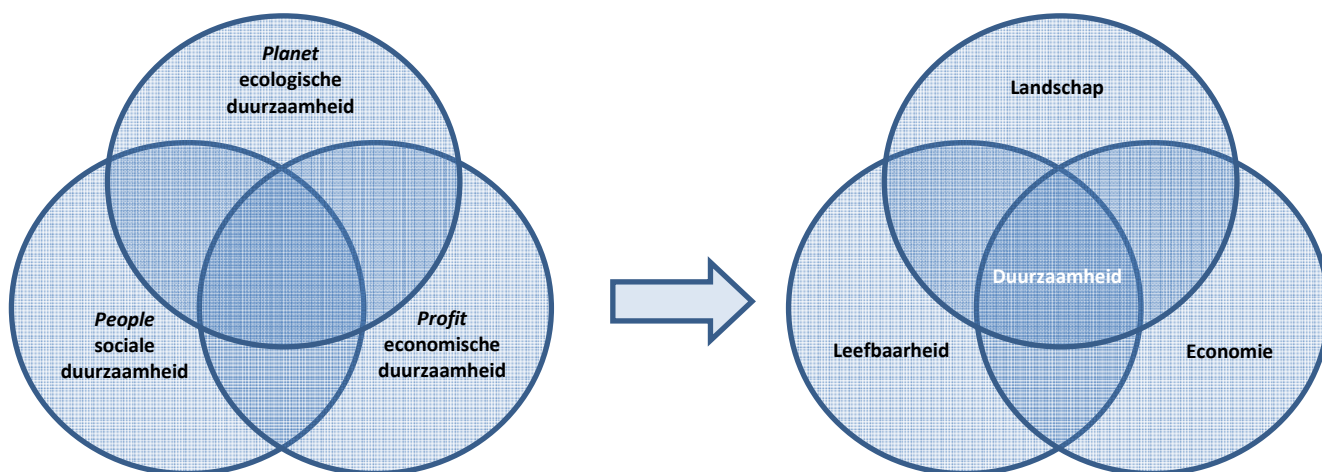
De structuurvisie Noordoostpolder 2030 zal zijn een:

- Integrale visie
- Handleiding met een flexibel raamwerk
- Ambitiedocument op basis van de nota van uitgangspunten
- Inspiratiebron en toetssteen voor initiatieven
- Uithangbord voor de gemeente en haar inwoners
- Actieplan met dynamisch uitvoeringsprogramma
- Interactief digitaal raadpleegbaar plan

Hoe ziet de Noordoostpolder eruit in 2030?

De Noordoostpolder zet in op een evenwicht tussen *People*, *Planet* en *Profit*, of - in andere woorden - sociale, ecologische en economische duurzaamheid. Naar de specifieke situatie van de Noordoostpolder vertaald is het beleid hiervoor hoofdzakelijk neergelegd in de sociale structuurvisie, de woonvisie, het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan, de landschapsvisie en de economische structuurvisie. Uit deze documenten - aangevuld door landelijk en provinciaal beleid - komen drie invalshoeken naar voren als belangrijkste pijlers van de structuurvisie en van de toekomstige ontwikkeling van de gemeente Noordoostpolder:

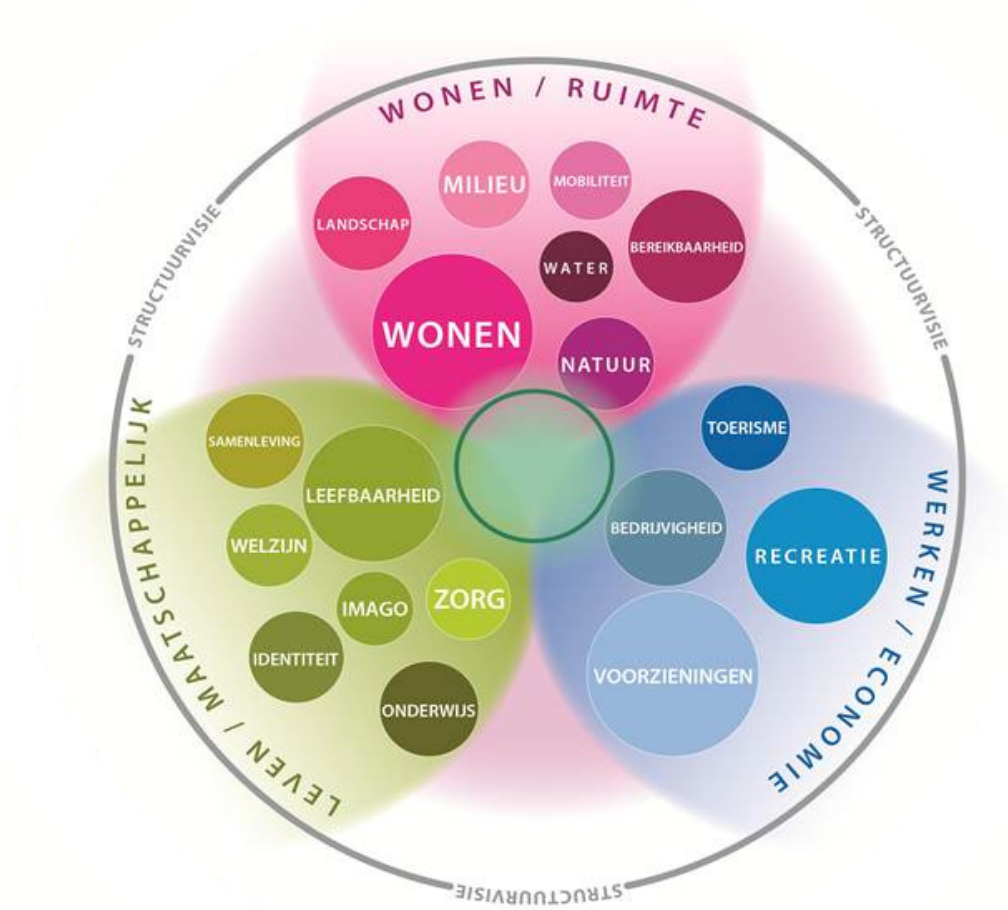
- behouden/versterken van het cultuurhistorisch waardevolle landschap
- behouden/versterken van de leefbaarheid in de gemeente
- behouden/versterken van de (plattelands)economie

De inhoud van deze beleidsstukken samen betekent dit dat er richting 2030 gekoerst wordt op een:

- prachtig landschap dat ook de natuur ruimte geeft (zie landschapsvisie)
- zichtbare en beleefbare cultuurhistorie (zie landschapsvisie)
- basis voorzieningenniveau in de dorpen met een accent per dorp en een regionaal verzorgend niveau in Emmeloord (zie sociale structuurvisie)
- hoge sociale cohesie, "samen houden we het leefbaar" (sociale structuurvisie)
- zodanig woningaanbod dat een ieder een plek kan vinden in de gemeente, en waarbij uitgegaan wordt van het opvangen van de natuurlijke groei, de vrijkomende agrarische bedrijven (vab's) bieden een aanvullend woonmilieu (woonvisie)
- situatie waarin bedrijvigheid de mogelijkheid krijgt zich te vestigen en te ontplooiën (economische visie (nog niet gereed)), waarbij het niet alleen gaat om bedrijven/industrie in de klassieke zin, maar ook om recreatieve bedrijvigheid en 'footloose' bedrijvigheid, zoals werken aan huis, zzp-ers en dergelijke.
- infrastructuur die ervoor zorgt dat alle doelgroepen veilig en snel zich door de gemeente kunnen voortbewegen (GVVP).

Het is van belang de grootste gemene deler - of de rode draad - door dit beleid te benoemen. Dit vormt de ruggengraat voor de structuurvisie. Het is de "kapstok" waaraan ontwikkelingen kunnen worden opgehangen.

Thema A: invulling vrijkomende agrarische erven; vitaliteit van het landelijk gebied in relatie tot de leefbaarheid in de dorpen

Sociale structuurvisie:

“De gemeente geeft ruimte om op vrijkomende agrarische bedrijven bewoning en economische bedrijvigheid mogelijk te maken.”

Waarom?

Voor een rendabele bedrijfsvoering hebben agrariërs meer grond nodig dan vroeger. Deze trend speelt in alle agrarische gebieden in Nederland, maar treedt in de Noordoostpolder nog sterker op dan elders. Dit heeft onder meer te maken met de beperkte mogelijkheden voor verbreding van de bedrijfsactiviteiten. Als gevolg van de schaalvergroting stoppen veel agrarische bedrijven. De gronden worden gekocht door de agrariërs die doorgaan, maar de erven - met daarop de voormalige agrarische bedrijfsgebouwen - blijven staan. De vraag is of hiermee wat moet gebeuren. Moet hiervoor beleid gemaakt worden of lost het zich vanzelf op?

In sommige gevallen zal de rustende boer daar blijven wonen; in dat geval is feitelijk echter al sprake van een functieverandering naar burgerwoning. Verder kan overwogen worden met een ruimte-voor-ruimteregeling (of met een andere rood-voor-rood constructie) het mogelijk te maken alle schuren op te (laten) ruimen waarvoor in de plaats een of meerdere woningen kunnen worden gebouwd op het erf of geclusterd worden bij een dorp. Verder is het mogelijk hier bedrijvigheid toe te staan of voorzieningen. In deze gevallen zijn vergelijkbare overwegingen te maken en vragen te stellen:

- welke gevolgen heeft de desbetreffende ontwikkeling voor het landschap, al dan niet rekening houdend met uitbreidingsbehoefte op termijn?
- in hoeverre concurreert het met de functies in de kernen?
- wat voor effect heeft het op de mobiliteit?
- wat voor effect heeft het op de omliggende agrarische bedrijven?

Voortgaande schaalvergroting draagt waarschijnlijk bij aan een achteruitgang van de leefbaarheid van het landelijk gebied, maar dit is mede afhankelijk van of/hoe de vab's (vrijkomend agrarisch bouwperceel) worden ingevuld met (nieuwe) functies.

Het huidige bestemmingsplan laat via een vrijstelling of wijziging diverse recreatieve en agrarisch gerelateerde bedrijvigheid toe met een beperkte invloed op de omgeving.

Op de volgende pagina's zijn de effecten in tabellen weergegeven. De weergave van de effecten is uitgesplitst voor:

1. het al dan niet toestaan van een woonfunctie (rood voor rood) op vrijkomende agrarische bedrijfskavels (vab's)?
2. het al dan niet toestaan van voorzieningen (zorg, onderwijs,) op vab's?
3. het al dan niet bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor (niet-agrarische) bedrijven (zoals, loonbedrijven, timmerbedrijven, horeca, detailhandel) op de vab's?

Als deze effecten deels optreden, maken we het dan onmogelijk of stellen we strenge randvoorwaarden? Als op voorhand helder is waar het sowieso niet mogelijk is door bepaalde effecten, is een ruimtelijke zonering denkbaar. Als dit niet aan de voorkant duidelijk is, kan in de structuurvisie en later in het bestemmingsplan worden aangegeven dat een bepaalde ontwikkeling alleen mogelijk is onder de voorwaarde dat er geen (of zeer geringe) effecten optreden.

Als de gemeente geen van deze ontwikkelingen mogelijk maakt is het risico aanwezig dat de boerderijen onverkoopbaar worden, leeg komen te staan, verloederen en een probleem gaan vormen in de handhavingssfeer.

Samengevat zal de gemeenteraad dus getrapt de volgende afweging moeten maken:

1. Wat gebeurt er als we niets mogelijk maken? Hoe erg is dat?

2. Wat gebeurt er als we nieuwe ontwikkelingen toestaan? Hoe erg is dat?
3. Welke effecten (inclusief die onder 1) wegen - uitgaande van het wensbeeld voor de toekomst - het zwaarst (eventueel kan gewicht worden gehangen aan de onderdelen van het afwegingsschema)?
4. Is een ruimtelijke zonering mogelijk/noodzakelijk?
5. Zijn effecten tegen te gaan of te mitigeren via het stellen van randvoorwaarden?

Hieronder wordt per type invulling (woonfunctie, voorzieningen, niet-agrarische bedrijvigheid) van de vab's weergegeven wat de effecten zijn en wordt de vraag gesteld of dit type invulling wenselijk is.

A1: gaan we een woonfunctie (rood voor rood) toestaan op vab's?

Insteek Concept Woonvisie:

“In de woonvisie zien we mogelijkheden voor het toevoegen van woningen in het buitengebied, bijvoorbeeld één boerderij weghalen en vier woningen in de plaats. Met het actieplan behorende bij de woonvisie pleiten we voor ruimte daarvoor. Het biedt een kans voor de Noordoostpolder om onze unieke buitenkwaliteit te benutten. Met deze nieuwe bijzondere vorm van wonen kunnen we nieuwe doelgroepen trekken naar de Noordoostpolder. We zouden die ruimte willen creëren aan de oostrand. In het dorpsplan Kraggenburg is hierover ook gesproken.”

Onder “rood voor rood” verstaan wij:

Alle vormen waarbij voormalige agrarische gebouwen afgebroken worden en vervangen worden door nieuwe gebouwen op het zelfde bouwperceel met een nieuwe functie, zoals wonen. “Rood voor rood” is een voorbeeld van “Ruimte voor ruimte”.

Aandachtspunt: Voor deze vraag gaat het dus niet om de plattelandswoning.

De wet “plattelandswoning” (aangenomen, maar nog niet in werking) biedt enkel de mogelijkheid de voormalige agrarische bedrijfswoning als burgerwoning te gebruiken zonder dat dat (milieutechnisch)gevolgen heeft voor het *bijbehorende* agrarisch bedrijf dat in functie blijft.

	Woonfunctie toestaan	Woonfunctie niet toestaan
Landschappelijke kwaliteit	- Erven worden onderhouden - de landschapsvisie: landschappelijk is maximaal 4 woningen binnen een bestaand erf inpasbaar	Mogelijke verloedering, leegstand op de erven, handhaving
Leefbaarheid dorpen	Het biedt een kans voor de Noordoostpolder om onze unieke buitenkwaliteit te benutten. Met deze nieuwe bijzondere vorm van wonen kunnen we wellicht nieuwe doelgroepen trekken naar de Noordoostpolder. Het is evenwel ook mogelijk, als sprake is van een woontype of -milieu dat concurreert met de dorpen, dat het de groei van dorpen beperkt of zelfs tot leegstand leidt	
Infrastructuur / verkeersveiligheid	Iets grotere druk op (kleine) wegen in het buitengebied, risico's voor verkeersveiligheid	Alleen wat extra druk op hoofdwegen tussen de kernen
economische kwaliteit	Het kan concurreren met eventuele nieuwe woningbouw (grote strategische grondvoorraad) Kans op belemmering van de bedrijfsvoering van nabij gelegen agrarische bedrijven	Geen problemen voor de agrarische bedrijfsvoering
Milieueffecten	Mogelijk hinder door bedrijvigheid aanliggende erven (geur, geluid)	

Als het antwoord op deze vraag positief beantwoord wordt, dan is in het kader van de structuurvisie of het bestemmingsplan buitengebied de vervolgvraag te stellen hoeveel woningen dan zijn toegestaan op een erf. Dit is afhankelijk van dezelfde factoren als weergegeven in de tabel.

A2: gaan we voorzieningen toestaan op vrijkomende agrarische bedrijfskavels (vab's)?

Sociale structuurvisie:

De belangrijkste voorzieningen zijn in de dorpen geclusterd (Nota kindcentra, accommodatiebeleid). Voor de leefbaarheid van het landelijk gebied willen we ruimte bieden aan ondernemers. Maar wat is in welke mate wenselijk?

	Voorzieningen toestaan op de vab's	Voorzieningen alleen in de kernen toestaan
Landschappelijke kwaliteit	Erven worden onderhouden	Mogelijke verloedering, leegstand op de erven
Leefbaarheid	De leefbaarheid in het landelijk gebied gaat omhoog, bevordering van de diversiteit en dynamiek Het komt tegemoet aan ingezette/wenselijke ontwikkeling naar kleinschaligheid Voorzieningenniveau dorpen komt verder onder druk te staan Ouderen / gebruikers zitten ver van voorzieningen Kwaliteit, massa en afstemming dienstverlening neemt af	Positief voor leefbaarheid dorpen Voorzieningen geclusterd; draagt bij aan het in stand houden van de voorzieningen
Infrastructuur / verkeersveiligheid	Grotere druk op (kleine) wegen in het buitengebied, risico's voor verkeersveiligheid	Geen extra druk op wegen, bereikbaarheid voorzieningen voor het grootste deel van de bewoners
Bedrijfsvoering omliggende agrarische bedrijven	Kans op belemmering van de bedrijfsvoering van nabij gelegen agrarische bedrijven	Geen problemen voor de agrarische bedrijfsvoering
Milieueffecten	Afhankelijk type voorziening extra verkeersaantrekkende werking; sommige voorzieningen zijn geluidgevoelige bestemming (extra eis m.b.t. geluidhinder)	

Als het antwoord op deze vraag positief beantwoord wordt, dan is in het kader van de structuurvisie of het bestemmingsplan buitengebied de vervolgvraag te stellen welke voorzieningen zijn toegestaan (zorg, onderwijs, opvang, ontmoetingsfunctie) en waar deze zijn toegestaan (zonering op basis van afstand tot kernen?)

A3: gaan we (niet-agrarische) bedrijven (zoals, loonbedrijven, timmerbedrijven, recreatieondernemers, horeca en detailhandel) mogelijk maken op de vrijkomende agrarische erven?

Het gaat hier dus om opvolgfuncties (en niet om nevenfuncties). Verder is het van belang in de gaten te houden dat het hier om een heterogene groep activiteiten gaat: er zijn situaties denkbaar waar bijvoorbeeld een timmerbedrijf ongewenst is en een theetuin gewenst.

GVVP:

Zo veel mogelijk concentratie kantoren en detailhandel in Emmeloord.

	Niet-agrarische bedrijvigheid toestaan op bestaande agrarische erven (maximaal 1 ha)	Mogelijkheden bieden op bedrijventerrein in de dorpen	Concentreren in Emmeloord
Landschappelijke kwaliteit	Erven worden onderhouden	Aandacht voor Landschappelijke inpassing van bedrijventerreinen bij dorpen	Zuinig omgaan ruimtelijke kwaliteit in buitengebied en dorpen
Leefbaarheid	De leefbaarheid in het landelijk gebied gaat omhoog, Bevordering van de diversiteit en dynamiek	De leefbaarheid van de dorpen wordt versterkt	De positie van Emmeloord als centrum wordt versterkt
Infrastructuur / verkeersveiligheid	Extra verkeersbewegingen	Extra verkeersbewegingen nabij dorpen	Extra verkeersbewegingen werknemers?
Economische kwaliteit	Het niet toestaan van bedrijven op erven (of te wel het terugdringen van bestaande mogelijkheden) heeft mogelijk planschade als gevolg. Aan landelijk gebied gerelateerde bedrijven kunnen van elkaars aanwezigheid profiteren	Draagt bij aan werkgelegenheid in de dorpen	Bedrijven kunnen van elkaars aanwezigheid profiteren Er is een grote hoeveelheid grond beschikbaar
Milieueffecten	Maximale hinderafstand categorie 3 bedrijven is 50 meter. Maatwerk afhankelijk type bedrijf (geluid)		

Als het antwoord op deze vraag positief beantwoord wordt, dan is in het kader van de structuurvisie of het bestemmingsplan buitengebied de vervolgvraag te stellen welke (milieucategorieën) bedrijven zijn toegestaan.

Thema B: toekomst van de landbouw

B1: gaan we ketenverlenging (opslag, schonen, verwerken) toestaan op agrarische erven of moeten bedrijven dan naar een bedrijventerrein (gebeurt nu niet in de praktijk)?

Waarom?

Agrariërs kunnen hun bedrijfsvoering onder andere rendabel houden door naast de agrarische activiteiten ook werkzaamheden op te pakken die in het verlengde daarvan liggen: er is dan sprake van 'ketenverlenging'. Te denken valt aan de opslag en/of het schonen en verwerken van agrarische producten van de betreffende agrariër zelf maar ook van producten van andere, nabij gelegen agrarische bedrijven. Het Landschapsplan geeft handvatten voor erfvergroting tot 2,5 ha en voor het samenvoegen van twee agrarische erven. Bij een combinatie van samenvoeging en vergroting ontstaan erven van maximaal 5,0 ha waarop ketenverlenging al dan niet zou kunnen worden toegestaan.

Op dit moment is ketenverlenging formeel niet toegestaan op de erven, tenzij het een activiteit betreft die deel uitmaakt van het bedrijf zelf, en dient dergelijke bedrijvigheid plaats te hebben op een bedrijventerrein. In de praktijk blijkt dat dit niet gebeurt doordat de grondprijs op bedrijventerreinen als een belemmering werkt. In plaats daarvan breiden de bedrijven zich stapsgewijs uit in het agrarisch gebied. Dit heeft echter effecten op de landschappelijke kwaliteit, op de leefbaarheid in de kernen en het buitengebied, op de infrastructuur en de verkeersveiligheid en op de bedrijfsvoering van omliggende bedrijven. De effecten zijn in de tabel hieronder weergegeven.

Als deze effecten deels optreden, maken we ketenverlenging op de erven dan onmogelijk of stellen we strenge randvoorwaarden? Als op voorhand helder is waar het sowieso niet mogelijk is door bepaalde effecten, is een ruimtelijke zonering denkbaar. Als dit niet aan de voorkant duidelijk is, kan in de structuurvisie en later in het bestemmingsplan worden aangegeven dat een bepaalde ontwikkeling alleen mogelijk is onder de voorwaarde dat er geen (of zeer geringe) effecten optreden.

Als de gemeente ketenverlenging op de erven niet mogelijk maakt, is het risico dat minder bedrijven het hoofd boven water kunnen houden, wat weer als gevolg heeft dat er meer bedrijfskavels vrijkomen (zie thema A).

	Agrarisch(e) (gerelateerde) bedrijvigheid toestaan op de agrarische erven	Agrarisch(e) (gerelateerde) bedrijvigheid niet toestaan op de agrarische erven
Landschappelijke kwaliteit	<p>Mits max. 5,0 ha groot en binnen windsingels kan dit een nieuwe invulling leveren voor bijvoorbeeld een naastgelegen vrijkomende agrarische erf</p> <p>Geen groter ruimtebeslag nodig op bedrijventerreinen</p> <p>Kans op negatieve impact op het landschap van het buitengebied</p>	<p>Verloedering, leegstand op de erven, handhaving</p> <p>Groter ruimtebeslag nodig van bedrijventerrein, wat negatief werkt op de landschappelijke kwaliteit van de kernen</p>
Leefbaarheid	<p>In de kernen minder werkgelegenheid maar ook minder overlast van bedrijven</p> <p>Kans op overlast van bedrijven op woonfuncties in het buitengebied</p>	<p>In de kernen meer werkgelegenheid, maar ook meer overlast van bedrijven</p> <p>Geen overlast van bedrijven op woonfuncties in het buitengebied</p>
Infrastructuur / verkeersveiligheid	<p>Grotere druk op (kleine) wegen in het buitengebied, risico's voor verkeersveiligheid</p>	<p>Alleen extra druk op hoofdwegen</p>
Bedrijfsvoering omliggende agrarische bedrijven	<p>Kans op belemmering van de bedrijfsvoering van nabij gelegen agrarische bedrijven</p> <p>Tevens kans op samenwerking met omliggende agrarische bedrijven</p>	<p>Bedrijven kunnen financieel de stap niet maken om dure bedrijfsgrond aan te kopen vanwege geleidelijke groei</p> <p>Bedrijfseconomische belemmering voor doorontwikkeling agrarisch bedrijf</p>
Milieueffecten	<p>Geur, geluid en verkeer geven mogelijk overlast in de directe omgeving</p>	

Als het antwoord op deze vraag positief beantwoord wordt, dan is in het kader van de structuurvisie of het bestemmingsplan buitengebied de vervolgvraag te stellen in welke mate dit zou moeten kunnen plaatsvinden.

B 2 : Gaan we ontwikkelingsruimte bieden aan intensieve veeteelt?

Definitie intensieve veehouderij

Bedrijfsactiviteiten gericht op het houden van slacht-, fok-, leg- of pelsdieren in gebouwen zonder of nagenoeg zonder weidegang, waarbij het houden van de dieren niet of zeer ongeschikt is aan de agrarische grond als productiemiddel;

Waarom?

Nieuwvestiging van intensieve veeteelt als hoofdtak kan een invulling geven aan vrijkomende agrarische bedrijfskavels (zie thema A). Intensieve veeteelt als neventak kan een middel zijn voor kleinere agrarische bedrijven om de bedrijfsvoering rendabel te houden. Voor intensieve veeteelt zijn vaak grotere schuren nodig dan bij akkerbouw (en grondgebonden veehouderij).

Het toestaan van intensieve veeteelt heeft mogelijk effecten op het landschap, op de leefbaarheid in het buitengebied en dierenwelzijn, op de infrastructuur en de verkeersveiligheid en op milieu. De effecten zijn in onderstaande tabel weergegeven. Waar en hoeveel ontwikkelingsruimte er is voor intensieve veeteelt (vooral met betrekking tot stikstofdepositie) wordt voornamelijk technisch beantwoord in het MER. (Naar verwachting zullen er door de mogelijkheid technische maatregelen bij de bron te nemen meer ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor bedrijven met intensieve veeteelt dan voor grondgebonden veehouderijen.)

De belangrijkste politieke vraag is nu of het wenselijk is dat we ontwikkelingsruimte willen bieden aan intensieve veehouderijbedrijven. De belangrijkste aspecten bij de te maken afweging zijn de vraag of dit strookt met het project gebieds promotie Noordoostpolder (het imago) en het ethische vraagstuk van intensieve veeteelt.

	Voordelen	Nadelen
Landschappelijke kwaliteit	Biedt kansen voor het invullen van vrijkomende agrarische erven	Kans op negatieve impact op het landschap van het buitengebied
Leefbaarheid		Dierenwelzijn is niet altijd optimaal, al is door de dierenwelzijnswet meer ruimte per dier wettelijk verplicht Mestoverschotten Kan bijdragen aan negatief imago gemeente
Infrastructuur / verkeersveiligheid		Extra verkeersbewegingen in het buitengebied?
Economische kwaliteit	Hoge opbrengsten (vlees, eieren) Biedt mogelijkheid voor instandhouding kleinere bedrijven indien het als neventak functioneert	Veel investeringen nodig voor inperking stikstofdepositie (Best beschikbare technieken) of saldering
Milieueffecten	Beheersbaarheid stikstofdepositie groter dan bij veehouderijen	Wel bijdrage aan stikstofdepositie Gezondheidsrisico's en verspreiding dierziektes

Als het antwoord op deze vraag positief beantwoord wordt, dan is in het kader van de structuurvisie of het bestemmingsplan buitengebied de vervolgvraag te stellen wat de maximale omvang dan mag zijn en of deze moet worden uitgedrukt in oppervlakte of aantal dieren. Daarbij speelt de vraag naar vergroting van stallen in het kader van dierwelzijn (bij gelijkblijvend aantal dieren) een belangrijke rol.

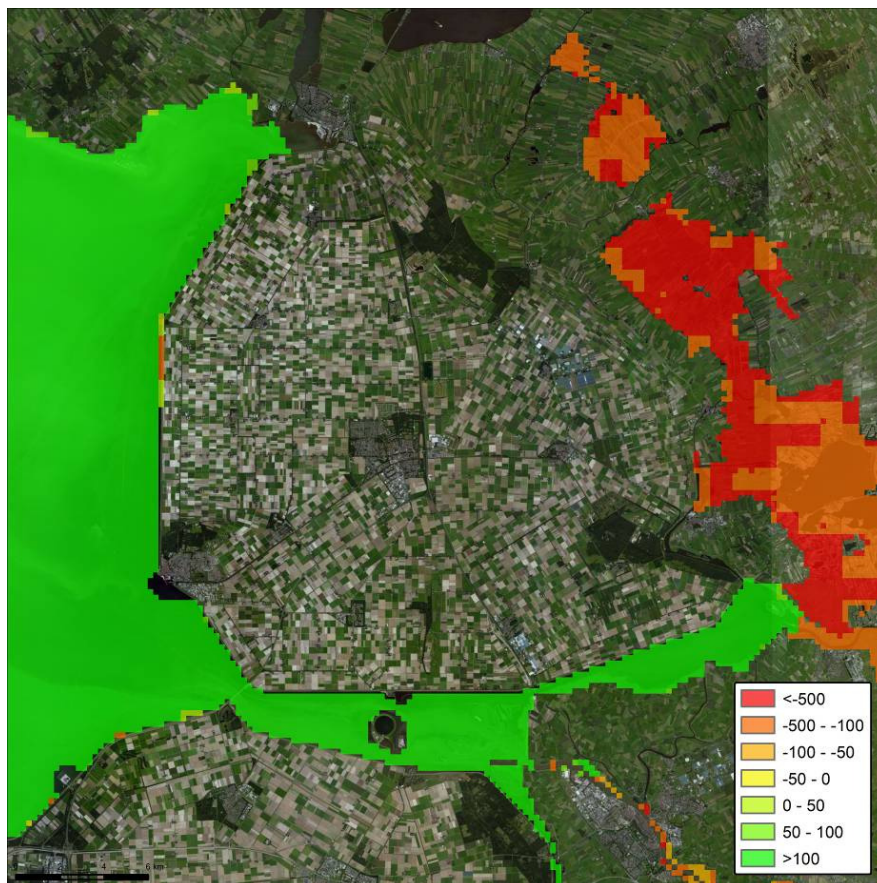
B3: gaan we ontwikkelingsruimte bieden aan veeteelt?

De belangrijkste belemmering voor de (uitbreiding) van de veeteelt, is de stikstof depositie. Deze is in de Noordoostpolder van belang vanwege de nabijheid van diverse Natura 2000 gebieden.

Overigens is het niet alleen de Noordoostpolder die bijdraagt aan het teveel aan stikstof op deze Natura 2000 gebieden. In het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) van het rijk, zal met name (door de provincies) gekeken moeten worden naar de verdeelsleutel ten aanzien van de bijdrage aan de depositie, maar ook naar de verdeling van de ontwikkelruimte die nog zal worden gecreëerd.

Onderstaande afbeelding geeft echter wel goed weer dat er geen ruimte voor uitbreiding is. De depositie zal eerder teruggedrongen moeten worden. Dit laatste zou met name aan de oostkant van de polder moeten gebeuren, omdat de bedrijven daar het meest dichtbij de Natura 2000 gebieden liggen.

De ruimte die er nu is willen we zo veel mogelijk handhaven, maar voor ontwikkelingsmogelijkheden zijn we zeer afhankelijk van de uitkomsten van het PAS. Gezien deze afhankelijkheid is het daarom nauwelijks zinvol om hierover nu een politieke discussie te voeren.

Verskil tussen achtergronddepositie bij autonome ontwikkeling (2025) en de Kritische depositiewaarde (=norm) van meest stikstofgevoelig habitatype

Thema C: grootschalige recreatieve ontwikkelingen

C1: Willen we grootschalige recreatieve dagattracties en grootschalige verblijfsaccommodaties een plek geven binnen de gemeente?

Waarom?

Een belangrijke vraag is of de gemeente grootschalige en intensief gebruikte recreatieve dagattracties en (nieuwe) grootschalige verblijfsaccommodaties een plek wil geven in de gemeente. Van belang daarbij is allereerst duidelijk te bepalen wat onder grootschalig en intensief wordt verstaan en wat onder kleinschalig en extensief.

Grootschalige recreatieve dagattracties en grootschalige verblijfsaccommodaties kunnen bijdragen aan de werkgelegenheid in de gemeente. Daarbij kan het zowel gaan om directe werkgelegenheid (op de locatie zelf), maar ook om indirecte werkgelegenheid (bijvoorbeeld de plaatselijke bakker, transportbedrijven, enzovoort). Dergelijke recreatieve trekkers kunnen ook positief bijdragen aan het imago van de Noordoostpolder. Dit is mede afhankelijk van de aard van de attractie. Er kunnen ook nadelen zijn, in de vorm van (geluids)overlast en verkeersoverlast. De (mogelijke) effecten zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Grootschalige recreatieve trekkers hebben ook een impact op het landschap. De Landschapsvisie laat zien dat de komst van grootschalige recreatieve voorzieningen op bepaalde locaties mogelijk is.

Voor de beeldvorming:

Bij een grootschalige recreatieve activiteit is het van belang een voorstelling te hebben van het soort activiteit. Zo kan er onderscheid gemaakt worden tussen intensieve en extensieve recreatie, waarbij intensief wordt uitgedrukt ofwel in aantallen bezoekers ofwel in gebruik van (fossiele) energie. Extensief zijn die recreatievormen die dus weinig bezoekers trekken en/of weinig energie gebruiken (wandelen, fietsen).

Verder kan gekeken worden naar de omvang van de activiteit. Is er sprake van een zeer grootschalige activiteit (400 ha., bv een auto- of motorcircuit), een grootschalig attractiepark (soort Efteling) of een grootschalig recreatiepark met huisjes en een zwembad?

Het mag duidelijk zijn dat de impact van de eerste zeer groot is. Er zullen mogelijk gemiddeld tussen de 10 en 15 agrarische bedrijven met erven moeten worden geactiveerd, het heeft een groot landschappelijk effect, er ontstaat (vooral in de weekeinden) een grote piekbelasting qua verkeer en er zal veel geluidhinder zijn. De tweede optie heeft minder ruimtebeslag, maar zal eveneens veel piekbelastingen qua verkeer betekenen, alsmede in de directe omgeving geluidsoverlast.

Een recreatiepark met huisjes zal aanzienlijk minder milieueffecten opleveren. Ook daar is sprake van ruimtebeslag, maar dit zal door zijn karakter minder ingrijpend zijn. Ook hier zullen wel veel verkeersbewegingen optreden, maar minder in heel grote pieken. Geluidhinder zal zich beperken tot de heel directe omgeving c.q. via maatregelen in de hand te houden zijn. Ook qua inkomsten zullen de activiteiten verschillen laten zien.

	Voordelen	Nadelen
Landschappelijke kwaliteit		Enorm ruimtebeslag wat negatief werkt op de landschappelijke kwaliteit van de polder
Leefbaarheid	Draagt bij aan de directe en indirecte werkgelegenheid	Kans op overlast in het buitengebied
Infrastructuur / verkeersveiligheid		Grotere druk op (kleine) wegen in het buitengebied, risico's voor verkeersveiligheid
Economische kwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Draagt bij aan de financiën van de gemeente (woz, toeristenbelasting bij verblijfsaccommodaties) - Draagt bij aan naamsbekendheid en imago van de gemeente 	
Milieueffecten		Ruimtebeslag (vernietiging erven) Piekbelasting qua verkeer Geluidhinder in de wijde omgeving

Als het antwoord op deze vraag positief beantwoord wordt, dan is in het kader van de structuurvisie of het bestemmingsplan buitengebied de vervolgvraag te stellen aan welke soort recreatie de voorkeur wordt gegeven en waar dit gesitueerd zou kunnen worden (de Landschapsvisie doet hier een suggestie voor).

Thema D: Duurzame energie

Duurzaamheidsplan:

In de gemeente Noordoostpolder wordt in 2030 voldoende duurzame energie opgewekt om daarmee energieneutraal te zijn.

Landschapvisie:

- "Het nieuwe windmolenpark langs de westrand maakt de polderrand van verre zichtbaar en maakt losse plaatsing van windturbines in de polder ongewenst en overbodig. Op de agrarische erven - binnen de erfsingel - kunnen kleine windturbines met een masthoogte van 15 meter worden geplaatst. Deze kleine masten passen dan in schaal en functie bij de afzonderlijke erven."
- In de tussenzone, tussen de 'rand met het oude land' en het middegebied, kunnen duidelijk begrensde enclaves gebruikt worden voor de plaatsing van zonnepanelen, bij voorkeur in combinatie met kassen en fruitschuren, om de zonnepanelen daarmee een logische en goed te beheren ondergrond te geven. Vanwege de noodzaak om zonnepanelen tegen diefstal te beschermen zal altijd een goede afsluiting van de kavel nodig zijn (met hekwerken of brede waterlopen). Daarom passen 'velden' met zonnepanelen niet in het open agrarisch gebied van de polder.
- "Biovergistingsinstallaties moeten altijd een plek krijgen binnen het nieuwe erf."

Waarom?

Het zo hoog mogelijk inzetten op duurzame energie levert een vermindering van de milieubelasting (CO₂-uitstoot) op. Bovendien kan duurzaamheid positief bijdragen aan het imago van de gemeente, al is dit mede afhankelijk van de wijze waarop de duurzame energie wordt opgewekt (de impact op het landschap speelt hierin een grote rol).

Voor agrariërs kan het plaatsen van een windturbine, zonnepanelen of een biovergistingsinstallatie een extra bron van inkomsten betekenen. Dit kan bijdragen aan het rendabel houden van de bedrijfsvoering, waardoor minder agrariërs de bedrijfsvoering hoeven te staken en er minder agrarische bedrijfskavels vrijkomen die kunnen verloederen. Indirect draagt dit bij aan het behoud van de ruimtelijke kwaliteit. Windturbines, zonnepanelen en biovergistingsinstallaties kunnen echter zelf een directe grote impact op het landschap hebben indien ze landschappelijk niet goed zijn ingepast. Vooral bij windturbines is een goede landschappelijk inpassing moeilijk.

D1: Mogen er kleine windturbines (tot 15 meter hoog) in het landelijk gebied worden gebouwd?

	Voordelen	Nadelen
Landschappelijke kwaliteit		<u>Op de erven</u> : Kans op negatieve effecten op het landschap (o.a. onderbreking singel om wind te vangen) <u>Langs kavels</u> : landschappelijk gezien niet wenselijk
Leefbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> - Duurzame energie - Kan bijdragen aan een positief imago 	Kans op negatieve milieueffecten, zoals geluidsoverlast en/of slagschaduw
Infrastructuur / verkeersveiligheid	-	-
Economische kwaliteit	Extra inkomsten agrariërs	
Milieueffecten	Minder CO ₂ uitstoot	Kans op negatieve milieueffecten, zoals geluidsoverlast en/of slagschaduw

Als het antwoord op deze vraag positief beantwoord wordt, dan is in het kader van de structuurvisie of het bestemmingsplan buitengebied de vervolgvraag te stellen waar dit toegestaan zou kunnen worden: alleen op erven of ook op de gronden daarbuiten?

D2: Willen we grootschalige zonne-energie?

	Voordelen	Nadelen
Landschappelijke kwaliteit		impact op het landschap door “verglazing/verspiegeling”
Leefbaarheid	<ul style="list-style-type: none">- Efficiënte vorm van duurzame energie- Kan bijdragen aan een positief imago	
Infrastructuur / verkeersveiligheid	-	-
Economische kwaliteit	Extra inkomsten agrariërs	
Milieueffecten	Minder CO ₂ uitstoot	Schittering

Als het antwoord op deze vraag positief beantwoord wordt, dan is in het kader van de structuurvisie of het bestemmingsplan buitengebied de vervolgvraag te stellen waar dit wenselijk is: overal of in bepaalde gebieden (de Landschapsvisie doet hier een suggestie voor).

Uiteraard is het (ook) mogelijk zonnepanelen toe te passen op daken van bedrijfspanden op bedrijventerreinen en op schuren op de erven. De negatieve effecten daarvan zijn nihil.

D3: willen we biovergistingsinstallaties toe staan?

	Op erven	in de buurt van erven en agrarische kavels	industrieterreinen
Landschappelijke kwaliteit	Industriële uitstraling goed af te schermen binnen de erfsingel	Industriële uitstraling zeer ontsierend	
Leefbaarheid	Extra installatie op erf geeft mogelijk overlast		
Infrastructuur / verkeersveiligheid	Extra verkeersbewegingen beperkt, mest wordt op het erf verwerkt	Verkeersbewegingen op doorgaande wegen	Verkeerstransport van mest op grotere afstand wordt mogelijk te duur, voor ondernemers dan waarschijnlijk niet meer interessant
Economische kwaliteit	Extra inkomsten agrariërs, mest wordt omgezet in energie	idem	Een biovergistingsinstallatie geeft een negatieve grondwaarde voor de overige uit te geven bedrijventerrein
Milieueffecten	Negatieve milieueffecten, zoals geur- en/of geluidsoverlast		

Als het antwoord op deze vraag positief beantwoord wordt, dan zijn in het kader van de structuurvisie of het bestemmingsplan buitengebied de vervolgvragen te stellen:

- Waar zijn biovergistingsinstallaties (niet) wenselijk? Op erven/ in de buurt van erven en agrarische kavels langs de doorgaande wegen/ op industrieterreinen?
- Wordt er soepeler omgegaan met de uitstraling van duurzame energieopwekkingsbedrijven zoals biovergistingsinstallaties dan andere bouwwerken in het buitengebied? Heeft duurzaamheid grotere prioriteit dan landschappelijke impact?